

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Teoretyczne podstawy wychowania**

Nazwa w języku angielskim: **Theoretical bases of education**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **studia I stopnia**

Forma studiów: **studia niestacjonarne**

Profil: **praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią, HR Business Partner**

Język wykładowy: **polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	12	12	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	50	50	
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie z oceną	
Liczba punktów ECTS	2	2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak.

CELE PRZEDMIOTU

C1	Przyswojenie przez studentów pojęć współczesnej teorii wychowania.
C2	Przyswojenie wiedzy na temat koncepcji i teorii wychowania.
C3	Nabywanie wiedzy na temat różnych środowisk wychowawczych i uczestników procesu wychowania.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU

Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna terminologię używaną w teorii wychowania.
PEU_W02	Student zna koncepcje wychowania, jego cechy i funkcje.
PEU_W03	Student posiada wiedzę na temat różnych środowisk wychowawczych i uczestników procesu wychowania.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną dla formułowania celów wychowania oraz doboru metod i technik wychowania.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student jest gotów podejmować działania na rzecz własnego rozwoju i kształcenia ustawicznego.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć: WYKŁAD		Liczba godzin
W 1	Wprowadzenie w problematykę – przedstawienie celów, efektów uczenia się, wymagań. Potoczna wiedza o wychowaniu („przedwiedza”) – jej źródła i konsekwencje. Uniwersalność czy swoistość kulturowa wychowania.	2
W2	Naukowa wiedza o wychowaniu. Teoria wychowania jako subdyscyplina pedagogiki. Geneza, przedmiot i zadania teorii wychowania.	2
W3	Rozumienie pojęcia wychowania. Cechy i funkcje wychowania. Związek wychowania z opieką.	2
W4	Metody i techniki oddziaływań wychowawczych.	2
W5	Stosunek wychowawczy wychowawca – wychowanek. Podmiotowość a przedmiotowość w wychowaniu.	1
W6	Rodzina jako środowisko wychowawcze; współczesne uwarunkowania jej funkcjonowania. Szkoła jako środowisko wychowawcze; funkcje szkoły; problemy współczesnej szkoły. Społeczno-kulturowy kontekst socjalizacji w grupie rówieśniczej; przywództwo nieformalne w grupie rówieśniczej.	3
Razem		12

Forma zajęć: ĆWICZENIA		
Ć1	Wprowadzenie w problematykę – przedstawienie celów, efektów uczenia się, wymagań. Teoretyczne i praktyczne ujęcie zjawisk: wychowania, socjalizacji, inkulturacji, edukacji, kształcenia. Pojęcia: wychowawca, wychowanek.	2
Ć2	Wychowanie – adaptacja a emancypacja, urabianie a facylitacja. Cechy wychowania	2
Ć3	Socjalizacja pierwotna i wtórna a wychowanie	1
Ć4	Kreowanie celów wychowania. Wychowanie jako proces.	2
Ć5	Humanistyczny wymiar współczesnego wychowania	1
Ć6	Podmiotowość w wychowaniu. Od wychowania do samowychowania.	1

Ć7	Style kierowania wychowawczego. Style kierowania a autorytet nauczyciela.	1
Ć8	Osobliwości roli nauczyciela. Syndrom wypalenia zawodowego. Podsumowanie zajęć, zaliczenie.	2
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Literatura przedmiotu.
2.	Odpowiedź ustna, praca w grupach.
3.	Dyskusja dydaktyczna.
4.	Prezentacja treści z wykorzystaniem multimediów.

**METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIE SIĘ**

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F ć	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_U01, PEU_K01	Odpowiedź ustna, dyskusja, praca w grupach.
P ć	PEU_W01, PEU_W03, PEU_U01, PEU_K01	Zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej.
F w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_U01	Dyskusja, wypowiedź ustna.
P w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_U01	Egzamin pisemny lub ustny.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

**KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Nr PEU	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna podstawowe pojęcia teorii wychowania	Student wskazuje więcej niż jedno ujęcie wybranych pojęć	Student dodatkowo dokonuje krytycznej oceny przedstawianych interpretacji pojęć
PEU_W02	Student zna koncepcje wychowania, omawia w podstawowym stopniu jego cechy i funkcje	Student dodatkowo zna wybrane koncepcje wychowania oraz w dobrym stopniu omówić jego cechy i funkcje	Student dodatkowo wskazuje praktyczne zastosowanie koncepcji wychowania.
PEU_W03	Student wie jak scharakteryzować podstawowe środowiska wychowania – rodzinę, szkołę i grupę rówieśniczą oraz uczestników procesu wychowania	Student dodatkowo wie jak opisać utrudnienia w procesie wychowania w rodzinie, niedomagania w funkcjonowaniu współczesnej szkoły, a także czynniki sprzyjające przywództwu nieformalnemu w klasie szkolnej.	Student dodatkowo wskazuje sposoby optymalizowania środowiska wychowawczego szkoły i rodziny.
PEU_U01	Student potrafi opisać cele wychowania oraz metody i techniki	Student dodatkowo potrafi sformułować cel wychowania oraz dobrać odpowiednie	Student dodatkowo potrafi uzasadnić dobór metod i technik wychowania

	oddziaływań wychowawczych	metody i techniki wychowania	
PEU_K01	Student jest gotów omówić osobiwości roli pedagoga, a także syndrom wypalenia zawodowego.	Student dodatkowo potrafi odwołując się do tej wiedzy uzasadnić potrzebę rozwijania kompetencji zawodowych.	Student dodatkowo jest gotów do uzupełniania i rozwijania własnych kompetencji.

LITERATURA PODSTAWOWA
Kwieciński Z., Śliwerski B. [red.] (2003): Pedagogika. Tom 1 i 2, Warszawa. Łobocki M. (2004), Teoria wychowania w zarysie. Kraków. Śliwerski B. (2012), Pedagogika ogólna: Podstawowe prawidłowości, Kraków.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
Dąbrowska T.E., Wojciechowska – Charlak B. (2005), Między praktyką a teorią wychowania, Lublin. Gurycka A.(1999), Błąd w wychowaniu, Warszawa. Kunowski S. (2004), Podstawy współczesnej pedagogiki, Warszawa
ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE
Wojciechowska-Charlak B., Zubrzycka-Maciąg T., <i>Podmiotowe interakcje w wychowaniu</i> , Lubelski Rocznik Pedagogiczny, vol 35, nr 1; https://journals.umcs.pl/lrp/article/view/3881

MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA DLA PRZEDMIOTU TEORETYCZNE PODSTAWY WYCHOWANIA
Z EFEKTAMI UCZENIA NA KIERUNKU: PEDAGOGIKA

Efekt uczenia się	Kod efektu kierunkowego	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne
PEU_W01	K_W01	C1	W1 – W6, Ć1- Ć8	1 - 4
PEU_W02	K_W06	C2	W3, W5, Ć1 – Ć3	1 - 4
PEU_W03	K_W08, K_W04	C3	W6, Ć3, Ć7, Ć8	1 - 4
PEU_U01	K_U02	C1-3	W4, W6, Ć4, Ć6	1 - 4
PEU_K01	K_K01	C1-3	Ć8	1 - 4